

TRUYỀN THÔNG XÃ HỘI TRONG TÔN GIÁO – TRƯỜNG HỢP CÔNG THÔNG TIN ĐIỆN TỬ CỦA CÔNG GIÁO Ở VIỆT NAM

Tóm tắt: Những năm gần đây, công thông tin điện tử đang được các tôn giáo ở Việt Nam sử dụng để phục vụ cho các hoạt động của giáo hội. Công giáo Việt Nam sử dụng công thông tin điện tử sớm hơn và phổ biến hơn so với các tôn giáo khác. Bài viết này bước đầu khảo sát một số chuyên mục trên công thông tin điện tử của Công giáo ở Việt Nam.

Từ khóa: Công giáo, điện tử, tôn giáo, truyền thông.

1. Dẫn nhập

Trong thời đại “bùng nổ thông tin”, những hoạt động tìm kiếm, trao đổi, truyền bá thông tin trên mạng Internet đã trở nên ngày càng phổ biến trong đời sống xã hội. Đối với giáo hội các tôn giáo ở Việt Nam, việc sử dụng công thông tin điện tử để phục vụ cho hoạt động của giáo hội, ở những mức độ khác nhau cũng đang được thực hiện. Ở cấp độ Trung ương giáo hội, các tôn giáo ngoại sinh đều có công thông tin điện tử riêng, nhiều tôn giáo nội sinh cũng có công thông tin điện tử như *caodai.com.vn* của Hội Thánh Cao Đài Tây Ninh, *caodaitienthien.com* của Hội Thánh Cao Đài Tiên Thiên Bến Tre, *caodaibanchinh.org* của Hội Thánh Cao Đài Ban Chính đạo, *caodaichonly.org* của Hội Thánh Cao Đài Chơn Lý, *phatgiaohoahao.org.vn* của Ban Trị sự Trung ương Phật giáo Hòa Hảo, *tinhdocusiphathoi.vn* của Tịnh độ Cư sĩ Phật hội Việt Nam... Bài viết này trình bày việc sử dụng công thông tin điện tử phục vụ cho các hoạt động của Hội đồng Giám mục Việt Nam, và có so sánh với một số tôn giáo khác.

2. Quan điểm về truyền thông xã hội của Công giáo

Công giáo là một tôn giáo thế giới có tính thống nhất. Giáo hội Công giáo (Vatican) đưa ra quan điểm về truyền thông xã hội như sau: “Giáo hội Công giáo coi các phương tiện truyền thông xã hội, đặc biệt là Internet, là

* Tiến sĩ, Học viện Chính trị Quốc gia khu vực 4.

những quà tặng của Thiên Chúa để nối kết mọi người trong tình huynh đệ, giúp họ cộng tác vào công trình cứu độ cũng như nhận được ơn cứu độ của Thiên Chúa. Chúng đóng góp rất nhiều vào việc mở mang tâm trí con người và phát triển Nước Thiên Chúa” (x. CĐ. Vatican II, *Inter Mirifica*, số 2). Giáo hội Công giáo cũng xác định mục đích của truyền thông xã hội là: “Việc truyền thông này phải nhắm đến sự hiệp thông giữa con người với nhau, cũng như đặt nền tảng trên sự hiệp thông yêu thương giữa Ba Ngôi Thiên Chúa, vì Thiên Chúa đã truyền thông bản thân Ngài và ơn cứu độ cho mọi người qua việc Ngôi Lời trở thành con người” (x. Huấn thị của Hội đồng Giáo hoàng về Truyền thông, Giáo Hội và Internet, số 3). Giáo hội cũng đưa ra nguyên tắc đạo đức trong Internet: “Internet là phương tiện truyền thông tuyệt vời mang lại rất nhiều ích lợi nhưng cũng sẽ gây nên những thiệt hại khôn lường nếu chúng ta không giữ những nguyên tắc đạo đức trong internet” (x. Huấn thị của Hội đồng Giáo hoàng về Truyền thông, Đạo đức trong internet, số 1-18).

Cổng thông tin điện tử của Hội đồng Giám mục Việt Nam, trong mục giới thiệu đã công bố mục đích hoạt động như sau: “Việc thông tin phải tôn trọng phẩm giá con người và cộng đồng con người, phải phục vụ công ích và cổ vũ tình liên đới. Vì thế, những gì xúc phạm, gây thiệt hại cho con người, như những hình ảnh khiêu dâm, đồi trụy, những tin đồn thất thiệt không tôn trọng sự thật, những tin tức gây chia rẽ, hiểu lầm, tạo nên sự thù địch, bất công... đều không thấy xuất hiện trên website này”¹.

Như vậy, Tòa Thánh Vatican đã quy chiếu những thành tựu trong lĩnh vực truyền thông xã hội là công trình sáng tạo của Chúa và Chúa đã ban tặng cho con người như một quà tặng để kết nối với nhau và truyền bá ơn cứu độ. Tòa Thánh đã chỉ đạo Công giáo thế giới về các hoạt động truyền thông xã hội bằng các văn bản cụ thể. Để theo dõi, chỉ đạo hoạt động này trên phạm vi thế giới, Tòa Thánh có *Hội đồng Giáo hoàng về Truyền thông xã hội*. Công giáo Việt Nam có Ủy ban Truyền thông xã hội của Hội đồng Giám mục Việt Nam do một vị giám mục làm chủ tịch Ủy ban, giúp Hội đồng Giám mục Việt Nam chỉ đạo các hoạt động truyền thông của giáo hội.

3. Vài nét về các cổng thông tin điện tử của Công giáo Việt Nam

Thực hiện quan điểm của Vatican về truyền thông xã hội trên lĩnh vực internet, đến thời điểm hiện nay, Công giáo Việt Nam đã xây dựng cổng thông tin điện tử để phục vụ cho công việc của Giáo. Hội đồng Giám

mục Việt Nam có công thông tin điện tử chính thức là *hdgmvietnam.org*, và 7/17 Ủy ban của Hội đồng Giám mục Việt Nam có website riêng. Đó là các website:

1. *caritasvietnam.org* của Ủy ban Bác ái Xã hội - Caritas Việt Nam;
2. *conglyvahoabinh.org* của Ủy ban Công lý và Hòa bình;
3. *giaolyductin.org* của Ủy ban Giáo lý Đức tin;
4. *kinhthanhvietnam.org* của Ủy ban Kinh thánh;
5. *mucvudidat.com* của Ủy ban Mục vụ di dân;
6. *ubmvgiadinh.org* của Ủy ban Mục vụ gia đình;
7. *nghehthuathanh.net* của Ủy ban Nghệ thuật Thánh.

Công thông tin điện tử Hội đồng Giám mục Việt Nam, và các Ủy ban Hội đồng Giám mục Việt Nam mang tính chuyên nghiệp. Những vấn đề được giới thiệu trong công thông tin điện tử Hội đồng Giám mục Việt Nam là:

- *Về Giáo hội Công giáo thế giới*: bao gồm những thông tin về lịch sử, công đồng và thượng hội đồng, phẩm trật và tổ chức trong giáo hội, giáo hội trong tình hiệp thông, lịch phụng vụ Roma, số liệu thống kê.

- *Về Giáo hội Công giáo Việt Nam*: bao gồm những thông tin về lịch sử Giáo hội Việt Nam, Tổ chức Hội đồng Giám mục Việt Nam, các giáo phận, danh sách các thánh tử đạo Việt Nam, cộng đồng Công giáo Việt Nam hải ngoại.

- *Về văn kiện*: giới thiệu một hệ thống các văn kiện của Công đồng Vatican II, văn kiện các giáo hoàng, văn kiện các Bộ và Hội đồng Giáo hoàng, văn kiện Hội đồng Giám mục Việt Nam, Thư Mục vụ các giáo phận.

- Thông báo.

- Suy niệm: gồm suy niệm lời Chúa hằng ngày và phút suy tư,

- Tư liệu.

- Tin tức, gồm 17 loại tin tức khác nhau như: tin tức về giáo hội khắp nơi, tin tức về Giáo hội Việt Nam, thánh kinh, giáo lý, thần học, phụng vụ - bí tích, linh mục - chủng sinh, đời sống thánh hiến, giáo dân, bạn trẻ, gia đình, thánh nhạc, văn hóa - nghệ thuật, truyền thông...

Sơ đồ công thông tin điện tử của Hội đồng Giám mục Việt Nam như vừa giới thiệu ở trên thể hiện tính chuyên nghiệp trong thiết kế bố cục và

kỹ thuật website, phục vụ cho từng lĩnh vực hoạt động chuyên sâu của Công giáo Việt Nam. Tính chất chuyên sâu của cổng thông tin điện tử Công giáo còn thể hiện rõ nét hơn ở những cổng thông tin của các ủy ban của Hội đồng Giám mục Việt Nam. Chẳng hạn, trong cổng thông tin của Ủy ban Nghệ thuật Thánh giới thiệu nghệ thuật Công giáo trên các lĩnh vực kiến trúc, hội họa, điêu khắc, nhiếp ảnh, mỹ nghệ, phê bình, giới thiệu sách². Cổng thông tin của Ủy ban Mục vụ Gia đình giới thiệu nền tảng Kitô giáo về gia đình thể hiện trên các lĩnh vực nhân học theo Kitô giáo, bí tích hôn nhân, văn kiện tài liệu giáo hội (về hôn nhân), sứ mạng gia đình là trường dạy yêu thương, nhằm phục vụ sự sống và phát triển xã hội, là giáo hội tại gia, mục vụ gia đình³...

Ở cấp giáo phận, có 26/26 giáo phận có cổng thông tin điện tử. Một số giáo phận, các ủy ban của giáo phận, một số dòng tu, hội đoàn, một số giáo xứ có cổng thông tin riêng như tại Giáo phận Long Xuyên bên cạnh cổng thông tin của Tòa Giám mục còn có *mucvugiaodan.org* của Ủy ban Giáo dân Giáo phận Long Xuyên; *huynhtruonglongxuyen.org* của Hội đoàn Thiếu nhi Thánh thể Giáo phận Long Xuyên; *dlongxuyen.com* của Dự tu Nhà Têrêsa Long Xuyên; *giaoxuhaihung.org* của giáo xứ Hải Hưng; *giuseanbinh.net* của giáo xứ Đền Thánh Giuse An Bình; *giaoxungoathach.org* của giáo xứ Ngọc Thạch.

Tại Tổng Giáo phận Hà Nội, bên cạnh website của Tòa Tổng giám mục Hà Nội, còn có *phulyconggiao.net* của giáo xứ Phủ Lý; *giaoxuthaiha.net* của giáo xứ Thái Hà; *denthanhpheroletuy.net* của Đền Thánh Phêrô Lê Tuy; *giaoxudongtri.net* của giáo xứ Đồng Trì, *giaoxuhoangnguyen.net*...

Việc sử dụng cổng thông tin điện tử phục vụ cho hoạt động giáo hội Công giáo Việt Nam được thực hiện vào những năm gần đây. Khi truy cập vào các cổng thông tin điện tử Công giáo để tìm kiếm năm ra đời của các website, nhận thấy cổng thông tin điện tử có mặt sớm nhất là của Tòa Giám mục Lâm Đồng năm 2000. Các cổng thông tin có mặt tiếp theo là cổng thông tin điện tử Ủy ban Mục vụ di dân năm 2008; cổng thông tin điện tử Tổng Giáo phận Huế, Giáo phận Đà Nẵng; cổng thông tin của các giáo phận Ban Mê Thuột, Lạng Sơn, Mỹ Tho, Thái Bình, Thanh Hóa, Vĩnh Long năm 2010; cổng thông tin điện tử của các giáo phận Hải Phòng, Nha Trang, Phú Cường và Ủy ban Giáo lý Đức tin năm 2011; cổng thông tin điện tử các giáo phận Bà Rịa - Vũng Tàu, Kon Tum, Long Xuyên, Phan

Thiết, Xuân Lộc và Ủy ban Kinh Thánh năm 2012; cổng thông tin điện tử của các giáo phận Bắc Ninh, Quy Nhơn năm 2013; cổng thông tin điện tử Tổng Giáo phận Hà Nội, Giáo phận Bùi Chu năm 2014; cổng thông tin điện tử của Giáo phận Hưng Hóa năm 2015 (xin xem phụ lục 1).

Ở những cổng thông tin có thống kê số lượt truy cập thì tính đến ngày 17/04/2015, cổng thông tin điện tử của Giáo phận Long Xuyên có số lượt truy cập cao nhất: 31.872.844 lượt. Cổng thông tin điện tử Giáo phận Long Xuyên hoạt động từ năm 2012, bình quân mỗi năm có trên 10 triệu lượt truy cập. Ở giáo phận có số lượt truy cập website cao như giáo phận Long Xuyên, số linh mục sử dụng máy vi tính có nối mạng internet đạt tỷ lệ cao. Theo *Sổ tay địa chỉ liên lạc Giáo phận Long Xuyên năm 2014*, có 267 linh mục/ 287 linh mục có địa chỉ Email, đạt tỷ lệ 93%. Kể đến là cổng thông tin điện tử của Giáo phận Thanh Hóa và Giáo phận Xuân Lộc mỗi năm có hơn 4 triệu lượt truy cập (xin xem phụ lục 1).

Ngôn ngữ sử dụng trong các cổng thông tin điện tử của Công giáo Việt Nam chủ yếu là tiếng Việt, một số cổng thông tin dùng song ngữ Việt, Anh. Cổng thông tin điện tử của Vatican thể hiện bằng 10 ngôn ngữ, cổng thông tin của Cao Đài Tòa Thánh Tây Ninh thể hiện bằng 3 ngôn ngữ: Việt, Pháp, Anh. Về tính phổ biến trong sử dụng cổng thông tin điện tử, Công giáo Việt Nam sử dụng các website có tính phổ biến hơn, thể hiện bằng các website được xây dựng nhiều hơn ở các ủy ban của Hội đồng Giám mục Việt Nam, nhiều giáo xứ, đơn vị cơ sở của giáo hội cũng có cổng thông tin điện tử. Các tôn giáo khác phổ biến có cổng thông tin do Văn phòng Trung ương giáo hội điều hành. Tính phổ biến trong sử dụng cổng thông tin điện tử còn thể hiện ở số lượt truy cập vào một số website Công giáo cao, chúng tỏ những website đó đã đáp ứng yêu cầu của nhiều người.

Một số hạn chế trong một số cổng thông tin điện tử Công giáo là chưa cập nhật đầy đủ thông tin, một số trang còn bỏ trống một số mục như cổng thông tin của Hội đồng Giám mục Việt Nam: Giáo hội Công giáo thế giới, Giáo hội Công giáo Việt Nam, văn kiện... Nhiều cổng thông tin không thống kê số lượt truy cập (xin xem phụ lục 1); Một số cổng có số lượt truy cập rất thấp như của Ủy ban Giáo lý Đức tin có 304.753 lượt truy cập, bình quân mỗi năm chỉ có khoảng 70.000 lượt truy cập cổng thông tin này; cổng thông tin Giáo phận Lạng Sơn có số lượt truy cập là 341.217, bình quân mỗi năm khoảng 68.000 lượt truy cập. Điều đó chứng

tổ có một số cổng thông tin Công giáo, nội dung chưa thiết thực, hình thức chưa hấp dẫn nên chưa đáp ứng yêu cầu của nhiều người.

Việc sử dụng cổng thông tin điện tử của các tôn giáo khác chậm hơn so với Công giáo: Cộng đồng tôn giáo Baha'i Việt Nam năm 2010, Phật giáo Hòa hảo năm 2011, Tin Lành Việt Nam năm 2012, Cao Đài Chơn lý 2012, Phật giáo năm 2013, Cao Đài Ban Chính đạo năm 2013, Ban Thông tin Truyền thông của Giáo hội Phật giáo Việt Nam năm 2014, Tịnh độ Cư sĩ Phật hội Việt Nam năm 2015 (xin xem phụ lục 2). Một số tôn giáo nội sinh chưa có cổng thông tin điện tử như Tứ Ân Hiếu Nghĩa, Bửu Sơn Kỳ Hương./.

CHÚ THÍCH:

- 1 Mục giới thiệu, website hdgmvietnam.org
- 2 Website Ủy ban Nghệ thuật thánh
- 3 Website Ủy ban Mục vụ gia đình

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Sắc lệnh về các phương tiện truyền thông xã hội, Công đồng Vatican II - Hiến chế, Sắc lệnh và Tuyên ngôn, Tủ sách Đại kết xuất bản 1995, tr. 651.
2. Huấn thị của Hội đồng Giáo hoàng về Truyền thông, Giáo Hội và Internet, số 3.
3. Huấn thị của Hội đồng Giáo hoàng về Truyền thông, Đạo đức trong internet, số 1-18.
4. Sổ tay địa chỉ liên lạc của giáo phận Long Xuyên năm 2014.

PHỤ LỤC 1: CÁC WEBSITE CÔNG GIÁO

(Các website này được khảo sát và sắp xếp theo thứ tự năm hoạt động)

1. <http://w2.vatican.va/content/vatican.html> của Tòa thánh Vatican (Thể hiện bằng 10 ngôn ngữ khác nhau)
2. <http://www.fabc.org/> của Liên Hội đồng Giám mục Châu Á (tiếng Anh)
3. <http://www.simonhoadalat.com/> của giáo phận Đà Lạt (website hoạt động từ 2000; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 5.309.596)
4. <http://www.mucvudidan.com/> của Ủy ban Mục vụ Di dân (website hoạt động từ 2008; không có thống kê số lượt truy cập)
5. <http://www.ubmvgiadinh.org/> của Ủy ban Mục vụ Gia đình (website hoạt động từ 2009; không có thống kê số lượt truy cập)
6. <http://tonggiaophanhue.net> của Tổng giáo phận Huế, (website hoạt động từ 2009; không có thống kê số lượt truy cập)
7. <http://giaophandanang.org> của giáo phận Đà Nẵng (website hoạt động từ 2009; không có thống kê số lượt truy cập)
8. <http://gpbanmethuot.vn/> của giáo phận Ban Mê Thuật (website hoạt động từ 2010, không có thống kê số lượt truy cập)
9. <http://giaophanlangson.org/> của giáo phận Lạng Sơn, (website hoạt động từ 2010; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 341.217)
10. <http://giaophanmytho.net> của Giáo phận Mỹ Tho (website hoạt động từ 2010, số lượt truy cập đến 17/04/2015 là 2.757.172)

11. <http://giaophanthaibinh.org/> của giáo phận Thái Bình (website hoạt động từ 2010; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 5.242.380)
12. <http://gpthanhhoa.org/> của giáo phận Thanh Hóa, (website hoạt động từ 2010; số lượt truy cập đến ngày 12/12/2014 là 19.242.662)
13. <http://giaophanvinhlong.net> của giáo phận Vĩnh Long (website hoạt động từ 2010, số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 5.823.082)
14. <http://gpcantho.com> của giáo phận Cần Thơ, (website hoạt động từ 2010; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 10.100.023)
15. <http://phatdiem.org> của giáo xứ Phát Diệm, (website hoạt động từ 2011; không có thống kê số lượt truy cập)
16. <http://www.gphaiiphong.org/> của giáo phận Hải Phòng, (website hoạt động từ 2011; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 960.388)
17. <http://giaophannhatrang.org/> của giáo phận Nha Trang, (website hoạt động từ 2011, số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 11.877.048)
18. <http://www.giaophanphucuong.org/> của giáo phận Phú Cường, (website hoạt động từ 2011, số lượt truy cập đến ngày 12/12/2014 là 9.570.655)
19. <http://giaolyductin.org/> của Ủy ban Giáo lý Đức tin, (website hoạt động từ 2011; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 304.753)
20. <http://www.giaophanbaria.org/> của giáo phận Bà Rịa (website hoạt động từ 2012, không có thống kê số lượt truy cập)
21. <http://giaophankontum.com> của giáo phận Kon Tum, (website hoạt động từ 2012; không có thống kê số lượt truy cập)
22. <http://gplongxuyen.org/bs/index.php> của giáo phận Long Xuyên, (website hoạt động từ 2012; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 31.872.844)
23. <http://giaophanxuanloc.net/> của giáo phận Xuân Lộc (website hoạt động từ 2012; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 12.746.778)
24. <http://gpphanthiet.com/> của giáo phận Phan Thiết, (website hoạt động từ 2012, không có thống kê số lượt truy cập)
25. <http://www.kinhthanhvn.org/> của Ủy ban Thánh kinh, (website hoạt động từ 2012; không có thống kê số lượt truy cập)
26. <http://gpquinhon.org/qn/> của giáo phận Quy Nhơn (website hoạt động từ 2013, số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 1.603.461)
27. <http://www.giadinhbacninh.com/> của giáo phận Bắc Ninh (website hoạt động từ 2013; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 876.152)
28. <http://www.tonggiaophanhanoi.org/> của Tổng giáo phận Hà Nội, (website hoạt động từ 2014; không có thống kê số lượt truy cập)
29. <http://www.gpbuichu.org/> của giáo phận Bùi Chu, (Website hoạt động từ 2014, số lượt truy cập đến ngày 18/04/2015 là 351.483)
30. <http://www.giaophanhunghoa.org/> của giáo phận Hưng Hóa (Website hoạt động từ năm 2015, không có thống kê số lượt truy cập)
31. <http://tgpsaigon.net/> của Tổng giáo phận thành phố Hồ Chí Minh, (website hoạt động từ ?; không có thống kê số lượt truy cập)
32. Giáo phận Vinh (không vào được Website này)
33. <http://www.caritasvietnam.org/> của Ủy ban BAXH - Caritas Việt Nam (website hoạt động từ ?; số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 3.947.312)
34. <http://conglyvahoabinh.org/> của Ủy ban Công lý và Hòa Bình, (website hoạt động từ ?; không có thống kê số lượt truy cập)

35. Ủy ban Nghệ Thuật Thánh
 36. <http://www.betrenthuongcap.net/index.php/manglienket> của Liên hiệp Bề trên Thượng cấp Việt Nam

PHỤ LỤC 2: WEBSITE CỦA TÔN GIÁO KHÁC

(Các website này được khảo sát và sắp xếp theo thứ tự năm hoạt động)

1. <http://phatgiaohoahao.org.vn> của Ban Trị sự Trung ương Phật giáo Hòa Hảo, 2 thứ tiếng, hoạt động năm 2011, số lượt truy cập 723.544
2. <http://hoithanhtinlanhvietnam.org/> của Hội thánh Tin lành Việt Nam (miền Nam), website hoạt động từ 2012, không có thống kê số lượt truy cập.
3. <http://caodai.com.vn> của Hội thánh Cao đài Tây Ninh, thể hiện bằng 3 thứ tiếng: Việt, Pháp, Anh; bắt đầu hoạt động từ năm 2012, số lượt truy cập đến ngày 17/04/2015 là 2.475.669
4. <http://caodaichonly.org> của Hội thánh Cao đài Chơn Lý, hoạt động năm 2012, không có thống kê số lượt truy cập
5. <http://caodaitienthien.com> của Hội thánh Cao đài Tiên Thiên Bến Tre, hoạt động năm 2013, không có thống kê số lượt truy cập.
6. <http://caodaibanchinhdao.org> của Hội thánh Cao đài Ban Chính đạo, hoạt động từ 2013, không có thống kê số lượt truy cập
7. <http://phatgiao.org.vn/> của Ban Thông tin Truyền thông, Giáo hội Phật giáo Việt Nam. Website hoạt động từ 2014, không có thống kê số lượt truy cập.
8. <http://giaohoi-phatgiaovietnam.vn/> của Giáo hội Phật giáo Việt Nam. Website hoạt động từ?, không có thống kê số lượt truy cập.
9. <http://tinhdocusiphathoi.vn> của Tịnh độ Cư sĩ Phật hội Việt Nam, mới, đang cập nhật.

Abstract

SOCIAL MEDIA IN RELIGIOUS FIELD - A CASE OF THE ELECTRONIC INFORMATION PORTAL OF THE CATHOLICISM IN VIETNAM

In recent years, religions in Vietnam have used the electronic information portal (website) to serve their activities. The Vietnamese Catholicism early used the electronic information portal (to compare with other religions). This text examines some categories in the electronic information portal of the Vietnamese Catholicism.

Keywords: Catholicism, media, electronic portal, religion.